

Zeven jaar geleden introduceerde DLV een eigen maisrassenlijst, naast de lijst van het Praktijkonderzoek, die 45 jaar bestaat. Volgens

DLV is er behoefte aan vanuit de markt, volgens het Praktijkonderzoek is het een aantasting van de onafhankelijkheid van rassen.

In Nederland circuleert sinds zeven jaar meer dan één rassenlijst voor mais, in Vlaanderen al langer (zie kader). Voor een volledige vergelijking zal een Nederlandse veehouder zowel de rangschikking van Praktijkonderzoek Plant en Omgeving, PPO (de aanbevelende rassenlijst) als de tabellen van DLV-Facet (de officiële maiswijzer) moeten bestuderen. Sommige rassen zijn dubbel beproefd (zoals Blixsem en NK-Bull) en komen met verschillende cijfers uit de bus.

Volgens Jos Groten, maisonderzoeker bij het PPO, werken twee rassenlijsten niet verwarrend: 'De onderzoeken en daarmee ook de tabellen zijn niet met elkaar te vergelijken. Het zijn andere proeven, andere standaarden en andere methodieken. Een veehouder zal moeten kiezen in welk onderzoekssysteem hij het meeste vertrouwen heeft.'

Dirk Coomans: 'Helpt mais niet van officiële rassenlijst'

In Vlaanderen zijn er drie kanalen die rasproeven uitvoeren. Het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek (CLO) geeft de aanbevelende rassenlijst uit. Net als in Nederland is dit een selectie van de betere rassen uit de officiële rassenlijst. Daarnaast beschikken Vlaamse telers over rasinformatie van het Praktijkonderzoek: enerzijds het Landbouwcentrum voor Voedergewassen (LCV), dat alle praktijkrasproeven in Vlaanderen coördineert, en anderzijds het CIPF-netwerk – dat zich apart profileert, maar nauw samenwerkt met het LCV voor de opzet van

Het rassenonderzoek van PPO en DLV-Facet verschilt vooral in oogsttijdstip, zaaidichtheid en de methode om de voederwaarde te analyseren. 'Het is misschien wat verwarrend, maar de systemen werken aanvullend. Rassen die in Nederland niet geregistreerd zijn, komen via DLV-Facet aan rasinformatie', zegt Jan Bakker, directeur bij de Duitse kweker KWS en sinds kort voorzitter van de gewasgroep mais binnen Plantum NL. Deze organisatie behartigt de belangen voor het bedrijfsleven in de sector plantaardig uitgangsmateriaal.

Bakker onderkent het belang om telers duidelijkheid te bieden. Hij pleit niet voor één lijst, maar wel voor één systeem van rassenonderzoek. 'Er zou gewerkt moeten worden aan één set karakteristieken en eigenschappen met dezelfde wegingsfactoren. Daarmee is het een stuk makkelijker vergelijken voor de boer. De aanbevelende

de proeven en de weergave van de resultaten.

'De invloed van de aanbevelende rassenlijst is in België niet zo groot als in Nederland. De Vlaamse teler heeft altijd, en soms te veel, vertrouwen gehad in rassen van de Europese rassenlijst. Bovendien dekt de aanbevelende rassenlijst de lading niet meer', zegt Dirk Coomans van ABKL-Afdeling Voorlichting van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. 'Vijftig procent van het geteelde maisareaal komt niet van de officiële rassenlijst en in totaal telt België zo'n 200 tot 250 maisrassen.'

rassenlijst van het PPO presenteert de cijfers van een maisras pas na drie jaar en de referentierassen die als basis gelden, zijn ook verschillend.'

Bakkers visie over rassenonderzoek botst met die van Jos Groten. Groten wijst op het belang van een onafhankelijke lijst waarin commerciële invloeden geen rol spelen. 'Bedrijven die met hun rassen niet aan het topniveau van de aanbevelende rassenlijst voldoen, laten hun rassen door DLV onderzoeken. Dit is een commercieel systeem. Het officiële rassenonderzoek is onafhankelijk en werkt volgens een protocol dat is opgesteld door alle kwekers en veehouders. Dit protocol wordt jaarlijks geëvalueerd door een door LNV aangestelde onafhankelijke rassenlijstcommissie. PPO voert het onderzoek volgens dit protocol uit en geeft telers via de rassenlijst een aanbeveling van de beste maisrassen.'

Behoeft uit de markt

Het protocol van de rassenlijstcommissie schrijft een driejarige termijn voor alvorens gegevens van maisrassen op de aanbevelende lijst te publiceren. Groten: 'De cijfers van maisrassen fluctueren van jaar tot jaar; het is beter alleen stabiele rassen op te nemen. Dit voorkomt risico's voor de maisteler.'

Daarnaast hanteert het protocol een ondergrens van 98 voor de voederwaarde (VEM/kg droge stof). Rassen die lager scoren, zijn volgens Groten voor de praktijk niet interessant: 'De voederwaarde wordt bepaald met de methode van Tilley en Terry. Dit is een erkende wetenschappelijke methode, die begin jaren tachtig door Universiteit Wageningen is ontwikkeld. Met behulp van penssap meet de methode de verteerbaarheid van zowel het zetmeel als van de celwanden.' DLV analyseert met de NIRS-methode alleen de verteerbaarheid van het zetmeel, maar gaat voorbij aan de rasverschillen in verteerbaarheid van de plant.

Corné Kocks, maisrassenonderzoeker bij DLV-Facet, vindt dat het verwarrende ef-

Praktijkonderzoek en DLV-Facet blijv

Groeiende discu

De maisteler zou zijn gebaat bij één systeem van rassenonderzoek

fect door meerdere rassenlijsten wel meevalt: 'Nederland is in Europa het laatste land waar meerdere rassenlijsten beschikbaar kwamen. Destijds ontstond de behoefte bij telers uit de grensgebieden die goede Duitse rassen wilden zaaien. Om hier Nederlandse cijfers van te krijgen is DLV toen gestart met rassenonderzoek. PPO-onderzoek is genoodzaakt om de voor vermarkting in Nederland benodigde registratiecode te verkrijgen. Die code toekennen, dat doen wij niet, maar voor buitenlandse rassen is dat geen punt, die hebben al een code.' Volgens Kocks was vorig jaar 35 procent van het gezaaide maisareaal in Nederland afkomstig van rassen uit de DLV-lijst.

De methode van Tilley en Terry werkt volgens Kocks minder snel. 'Volgens het Centraal Veevoederbureau is de methode van NIRS nagenoeg gelijk aan die van Tilley en Terry. Bovendien is PPO in Europa de enige

die ermee werkt.' Het belang van celwandverteerbaarheid is volgens hem nog te onduidelijk om er zo veel gewicht aan te geven. Zowel Groten als Kocks is van mening dat het nuttig zou zijn te weten welk deel van het zetmeel bestendig is en welk deel onbestendig, maar het is lastig dit goedkoop te bepalen.

Onafhankelijk

Groten ontkent het nadelige effect op rasverschillen door een vast oogsttijdstip op één proef: 'Wij variëren het oogsttijdstip per proef, zodat een aantal proeven bij een lager, een aantal proeven bij een gemiddeld en een aantal proeven bij een hoger drogestofgehalte geoogst wordt. Ervaring hiermee leert dat de rangorde van rassen in opbrengst en kwaliteit nauwelijks verandert wanneer er op een vroeg of laat tijdstip wordt geoogst, de verschillen tussen jaren zijn veel groter.

Corné Kocks ontkent dat de rassenlijst van DLV-Facet niet onafhankelijk zou zijn: DLV heeft zelf het protocol vastgesteld. 'Bovendien, rassen die met slechte cijfers uit de bus komen, publiceren we ook. Kocks staat open voor samenwerking met PPO, maar zolang de meningsverschillen over oogsttijdstip, zaaidichtheid en Tilly en Terry of NIRS blijven bestaan, zit dat er voorlopig niet in.

Groten ziet een samenwerking met het DLV-systeem niet zitten: 'Een onafhankelijk, betrouwbaar systeem dat een duidelijke rasadvisering van topassen voor de praktijk oplevert, moet je niet verzwakken om tweedekeusrassen een kans te geven.' Met de nieuwe topassen, die op de aanbevelende rassenlijst van 2006 zijn geplaatst, verwacht Groten dat meer dan 90 procent van de boeren rassen van deze lijst kiest.'

Tijmen van Zessen

en voorlopig nog eigen lijst publiceren

ssie rassenlijsten